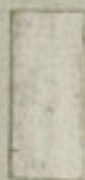

OSZK

Georgios Satchewi Komninos

RMKI 166

(Teljes)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

*R.M.K.T.
166.*

AZ OETEDIC

RESZE MATTYAS KI-
RALY DOLGAINAC MIND
halaláig.

Ad not: Arpád vala fő az Kapitán:
Mikor Béczet Mattyás Király meg viue,
Ezer négyszáz nyóltzuan öt estendőbe,
Hadának iob részét meg telepíté,
Fel estendeig Béczbe lőn czendességbe.

Azonnal Német Wyhelyet meg állá,
Stapollyai Istuánnac paranczola,
Bécznél Váras nem aláb valo vala,
Veli tőrnőb iárás is gondot adna.

Tére meg Budára Karáczon felé,
Gyűlést akar tenni wy estendőre,
Soc dologból mert gyakor panasz ére,
Tőrnőent akar szolgáltni mindenre.

Tanáczit feyenként elő hiuata,
Kiváltkeppen Drági Tamással bolla,
Fő itilő mester volt az soc vltá,
Ország tőrnőnyét fokásit iól tudta.

A

Hamar

Hamar mindent Drágitól ő meg érte,
Ország népe mert törvéntelenségbe,
Hamis törvényeket akar törnie,
Nagy iò rendre vagyon vgyekezete.

Iauallác az Wrac Király bandékát,
Mert nem szeretic ország rend tartását,
Bányác loc pokol törvénnec fiokafát,
Kéric wy törvént szeressen, wy fiokáft.

Az tanácztán gyűlést hirdettete,
Minden rendet hituat wy eñrendõre,
Senki nem mulatà Budara gyűle,
Minden iót végezénec az gyűlésbe.

Meg írtac Mattyás Királynac törvényét,
Minden tífibeliek nec fiabtac rendét,
Minden rend nec tífieben írtacét,
Isten szerént rendelè Decretomét.

Czoda mint változèc hazánk nac dolga,
Igen igaz ám az Magyar kòz pèlda,
Mattyás Király miolta meg hòlt volna,
Az igazság meg hòlt Magyar országba.

Ennec hadiról írtac énekeket,
Illic emlitenűnc illy elcinket,
Meg írom halalát és temetését,
Mattyás után Magyar romlását vesítet.

Czuda iò fiokafát ő eleinec,
El feleite régi Magyar nemzetnec,

Ebbe Magyaroc Királnénac köszönnec,
Rontóya lón Király iò erkölcsénec.

Im míg Beatrixet nem vette vala,
Iámbor Magyar Kirallyoc nyomát tartà,
Martyás mindenekhöz kegyelmes vala,
Mindennél magat szereteti vala.

Nem kimile soha semmi iöfagát,
Wrakat, vduarár, kiczinét naggyát,
Ayandékozá sockal tisztartókat,
Mar minden szereti vala Királyját.

Emberféges iò erkölczé Királynac,
Neki ieles ékes tréfaí vannaç,
Soc fele nemzet vduarában vannaç,
De nálla mind egy tífcsétségben vannaç.

Régi módgya háza ninczen be vonua,
Arany, ezüst, pohár, kanna nincz nálla,
Fris konyhára neki igen kis gongya,
Minden bépség Louán fegyuerén vala.

Egy Olasz áfönyért im mint változéc,
Magyar erkölczből Olaszban öltözéc,
Hogy már módgyát tarttya feyedelemnec,
Vécsémbe nem mindenha léhernec.

Aytayát is már soc örüzőc állýác,
Hagyot ora vagyon supicalóknac,
Frisseb módgyát szabuan ő konyhayánac,
Palotákat rakat az méltóságnac.

Leg ottan soc orfágokban boczatà,
Minden féle Mester embert hiuatà,
Mindeneknec nagy somma bért fogadà,
Ezeckel soc bölcz Deác ember vala,

Teles practica Mesterfég hól vólna,
Magyar orfágban legyen aít keuánnya,
Olaí orfággal vetekedic vala,
Ha fiándékát elő veheti vala.

Igen kezdéc bänni eít az nagy Wrac,
Királt vgyan nehéz keduel dorgallyác,
Hogy így vesítegetné kinczét orfágnac,
Rendét mire hatta el Magyaroknac.

Királt lagi erkölczeyert igen főllyác,
Czac nem vgyan semében pirongattyác,
Hogy az nyerget à hátára fel raktác,
Hogy annyira atta magát aítsonnac.

Aít vetic hogy orfágát meg pusítottya,
Kimiletlen felesége bauára,
Soc entzem bentz aprofágra pallanà,
Mellyel eleitől el hasonlana.

Nagy eíesen Király erre felelé,
Magyaroc vad erkölczét nem szeretne,
Sőt minden rendet ő erre íntene,
Igyekeznc minden ez frís életre.

Ebben ő mindeneknec példa lenne,
Ki ki mentől frísebb lehet úgy élné,

Haza

Házakat palotákat építene,
Póro az Magyar mindennél se lenne.

Menten drága műueket inditatà,
Pesten, Budán, Feyér várban, Visegrádba,
Nem vólt Magyaroc kőst azoknac mása;
Mert drága ssep minden alkotmány vala.

Végre gondolkodni azon is kezdé,
Vtánna ki lenne ország vezére,
Mert Beatrixtól nem lében gyermeke,
Noha tiz esztendői immár élt velle.

Serény gyermek vala Iános az Fia,
Királynac az egy Agyasától vala,
Termétiben Attyához vttet vala,
Minden erkölczé Királyi mód vala.

Aszt mindenút Király mellette tartà,
Törvényben, Követsegec hallatsába,
Sokszor az válaft is czac rea hagyà,
Estt akarnà lenne Király vtánna.

Sóldot az Gyűlés vtán kiáltatà,
Béczen fellyül nagy hadáual indulà,
Gyűlésben siete Morua országba,
Czeh Láslo Királlyal vala nagy sbaa.

Előbbi frigyét vcle erősité,
Frideric ellen estt iónac itilé,
Kire régtől fogua nagy nehezsege,
Onnat egy sballot vár alá meg tere.

Királynac az Váras magát meg adà,
Noha iò ideig igen vitatà,
Egy néhány fő Váras lón hatalmába,
Télre kelve Király Béczbe be állla.

Velle Frantziai Király kòute,
Kinec Maximilián ellensége,
Az Frideric fia egy Hertzegségbe,
Hertzeg ellen Mattyáissal frigyét kötè.

Erre Király nagy iò keduel engede,
Mert sertelen bohócs az Friderikre,
Kinec hada ha mind kettőre lenne,
Könyebben eshetnéc Mattyás kezébe.

Német Wyhelly alá állà táborba,
Kit efiendeig Stápolyai vitatà,
Minap soc élés sekér be álladà,
Mert alatta hada meg vayúlt vala.

Törésc Várasnac még nem löt vala,
Azért Sántzockal mind környűl fogatà,
Sűrű sráfát minden felé állatà,
Az Várasnac ellését így el fogà.

Egy néhány Tornýot és Kastélt állatà,
Bécz felől valo Hoffstattyát fel gyutà,
Németeket mind kapuig vágatà,
Soc meg hala, soc az árokban hula.

Serénkednec ben Németec Várasban,
Noha meg rettenec Hoffstát romlásán,

És vitéz ember benne Kapitán,
Mindent erősen bátorit Városban.

Máld napon nagy álgyúkat vonatà,
Vgyan az árokból lötet Várafra,
Soc képpen eét emeyét forgattyà,
Mert lővéssel Várashoz nem fér láttya.

Az Váraft Király kéreti meg adnàc,
Tűzel fenyegeti ha meg nem adnàc,
Benne valóc egyiglen meg halnànac,
Erre az kőz népec czac halgatànac.

Tíftarto vala benne egy fő Német,
Ki benne volt mikor vitatà Béczer,
Tőn Királynac czac illyen feleletet,
Várban meg halnà az tíftéség mellet.

Tudgya Király Váras nagy erőségét,
Kinél nem vitatot még erősebbet,
Frideric hazayát féplako helyét,
Mint hamar meg vegye forgattyà eét,

Hadànac már nem kiczin kára vala,
Váraft töréssel meg vehetné láttya,
De éppen akarnà iútnia hozzà,
Váras népe vesztét is nem akarnà.

Immár hered haura szállànac vala,
Népet benne éhesztetni akarà,
De omaga olly igen meg borulà,
Fél hogy fégyenére el kel hadnà.

Azomban egy wy hir is erte vala,
Wyhelt meg segitic had közel vólna,
Egri Orbán pispeknec hamar írà,
Sűkségében mint iò hűue ne hadnà.

Egről Píspec nagy bēp hadat boczatà,
Vgyan barátin is iò lummát vona,
Illy hűségért nagy dicziretet vallà,
Hóltig Király igen bērette vala,

Hogy Wyhellyben az wy hadat meg latác,
Várait meg adnác igen gondolkodnac,
Ehseg mia igen meg busultanac,
Végre bót adánac Várait meg adnác.

Wrackal Tisztartó Királyhoz iòue,
Illyen ockal Várait neki igire,
Ha bekéuel mindent eleresztene,
Három száz terhes bēkérrel el menne.

Neki Király ašt is mind meg engede,
Egy hólnapot keréncz késűlésre,
Addig táboráual méne bal Bécze,
Stiánac ez Vár vala vég helye.

Gyakor falut, Mező Várait égete,
Nem fóc mulua Bal Béczet is meg véue,
Hűb mező Várait az mellet vétete,
Vgy tere az hagyot napra Wyhellyre.

Adác Wyhelly kolczat Mattyás Királynac,
Király zászlott főkön ki raktác,

Monstra

Monstra módra az Várást által járác,
Más kapun ismet táborban balánac.

Rövid nap omaga is be indula,
Harmad nappal az vtán az Várába,
Király záblóit elől visic vala,
Varosi fő fő nép az vtán vala.

Im az vtán az Magyar nagy Wrac,
Király binte közepibe pompánac,
Feye felet lép menyeczetet tartnac,
Vtől tábor népe fő fő Hadnagyoc.

Külömb külömb népec ebben valánac,
Királt vduezie fel búual kiálttyác,
Hatalmas Czaárnac egyber s mind mondgyác,
Minden jóual láfssa Isten kéuánnac.

Oh melly nagy öröm az Magyar orfágban
Czaár fő háza hogy Király hatalmában,
De nagy kegyelmesség lön ez az hadban,
Az meg éhült Várást tarttya lakásban.

Sokan mohon étekben meg halánac,
Kiknec gyomroc az előt meg borúltac,
Devitczet senkinec nem ártánac,
Minden tisztességben az Várást tarttyác.

Polgároc hitet adánac Királynac,
Hinec léfnecc öröckül Magyaroknac,
Király fel állà földén Stiríanac,
Czudál czendezségén Német Czaárnac.

Ottan hamar ez dolognac vtánná,
Bécczen fellyúl egy Német had támadá,
Királynac egy czaport hada indula,
Mind két feiben hartz egy aránt lőt vala.

Soc meg hala, fokban foglya efenec,
Végre meg tollyatánac az Németec,
Nagy soc kárán nagy búua Frideriknec,
Láttya nem fog ereye az Németnec.

Tanáczát eűt olly igen forgattyá,
Királynac ő iòfombedinac íra.
Egy néhány Hertzeget ő ra támasztá,
Kiknec Kirallyal baratlágoc vala.

Fárastrani ezzel Királt akara,
Ha soc felől hadat támaszhatna rá,
Király euel is nem sokat gondolá,
Két hadat az pártosokra boczatá.

Eggyre hada előt Bot Andrást hagyá,
Tót orfágot dulatni pusztitaná,
Szekel laeab mène Karniolokra,
Stiriát, Carintheta igen dula.

Rövid nap őmaga Király le fála,
Télre gyűle bent Hipolit városba,
Soc had mia teste igen meg romlá,
Olly ha betegségét még most iól láttya.

Azelőt sokat gondolkodot vala,
Vtánná Corona kire maradná,

Váradi Iános Pispeket fölirtà,
Olasz Mediolanomba válafrà.

Fél vala Király hogy addig meg halna,
Fia Iános mig emberkorba iútna,
Az Királyság Magyarától el szakadna,
Éltében házastani akarya.

Az Mediolanomi Hertzeg leányát,
Kéreti fiának szép asszony Blankát,
Meg ígéréc Leánt olyan ok alatt,
Ha meg coronázná elöb az Iffiat.

Tudgya mint iarna ha ő meg halna,
Magyar ország nézne az Mostohára,
Fiát melly Országna coronáztáfra,
Ha Magyar költ nem lehet azt gondollya.

Azért Cseh országot fiának fiánya,
Ahoz több tartományokat is haytá,
Sokat fiának szerze nagy sommába,
Haddal viue az ki pénzen nem adà.

Dolgát Király keménnyen fogya vala,
Soc somféd Hertzeget pénzel kénála,
Ki pénzen iofágát neki nem adà,
Okot keres mint rea támadhatná.

Vala Slesiában akkor egy Hertzeg,
Azt költe hogy vele meg segte frigyét,
Hadaual meg állatà egy fő helyét,
Hertzeg több Wraktól kére segidet.

. Czac közel à állot Várhoz állánac,
Király hadáual ottan meg viúánac,
Magyar Hadnagyoc igen forgódnac,
Soc hartz vtán őket meg futamtatác.

Eft az Várbeliec hogy lattác vala,
Nem bísthatnac Várat meg attác vala,
Soc tartomány igy lón ő hatalmaba,
Slefiában és az Lufaciába.

Stalla Béczbe ott mind halálíg lakéc,
Wyhely véte vtán harmad fel cftendeig,
Soc felől ióuénec hozzá köuetec,
Német, Töröc, Czeh tölle frigyot kérnec.

Lő hire vagyon egéfi Európában,
Királt rettegie nem czac bombédílgban,
Tengeren túl nagy hire Affiriában,
Minden akar lenni barátágában.

Lőnec sembe velle minden köuetec,
Affiriából, Ierufalemi Píspéc,
Rátzac, Görögéc, Olaß, Vclentzéc,
Ki frigyot kér tölle, ki segítéger.

Latuán Királynac illy híret hatalmát,
Frideric hiuatà hozzá ő fiát,
Burgundi Hertzeget Maximiliánt,
Békefség felől forgattya tanaczát.

Az Királyhoz köueteke boczatà,
Ha miképpen bekefségre hozhatnà,

Illy nagy hőse hadat le fálithatna,
Követec által est sokà iártata.

Soc béplégét kővetek nec mutatà,
 Király mindenfër őket frissen tartà,
 De az dolog iò ideig haladà,
 Mert nem tetizéc Frideric keuanfàga,
 Eft akarna mindent ingyen meg adnà,
 Valamit Király meg vòt orfagàba,
 Sòt minden kàra àrràt meg kèuànnya,
 Frideric eft tòlle nem kèuànhatà.

De Király ez ellen még afe kéuánnya,
Mint hogy hadánac mind oka volt volna,
Ennyeköltégében faratfagaba,
Czac hét száz ezer aranyat keuánná.

Az dolgon soha eggyic sem alkatóc,
Végre nagy vótatua Királt ra viúéc,
Gyűlést mind két felől hirdettettenc,
Hogy az bekefséget meg erőltetéc.

Meg betegesűle Király ezenbe,
Hórúl óra halad Wrac gyűlése,
Tőb nyauallya nélkül hideg lelésbe,
Az bekefűség kötűse nem lehetű.

Boczata kővetit Mediolámba,
Fia házaságáról izen vala,
Más estendőre ő aſt halasztattya,
Mert ſoc dolga volna moſt orſágába.

Rólla még az előt végeztéc vala,
Fiát lanost mig meg nem coronázná,
Addig Leánt ő meg nem adná haza,
Ki keletre Király ást banta vala.

Országot tudgya Magyaroc nem adnác,
Sem Királyne az ő fattyu fiának,
Akarya coronázni Czeh orfágnac,
Slesfiának, és az Lufaciának.

Szeremi Pispék iő vállassal iára,
Mediolanomból Béczbe be iutá,
Király noha igen beteges vala,
Vitézi dolgait azért nem hagyá.

Itköz nec vetic magokat vitézec,
Külömb külömb iátekokat berez nec,
Király fia lanos forog közöttec,
Király lattára vitézül vtköz nec.

Vrfi v dös b kiuel sembe öklele,
Hegyes kopyával az feyét meg serte,
Ómagát nyeregből iöl el ki vete,
Láta Király rayta igen örüle.

Soc v dös sem teléc el néhezüle,
Mongyác hirtelen Gutta meg vtötte,
Wrac Királynéual álnac előte,
Nem veheté nec semmi bót belölle.

De czac hay hay és lesust kiált vala,
Magában tufakodéc az étzaka,

Tetzic mint ha sokbor bölni akarná,
De nyelvet semmire nem fordithatá.

Ennec teléc immáton harmad napya;
Nagy kedden binten bint Ambrus más napya,
Az nagy Mattyás Király az nap meg hala,
Kit még eddig Magyar ország ohaytá.

Drága vezérunc Magyaroc ez vala,
Czac negyuen hét ebtendős ackor vala,
Ezer négy száz kilentzuenben meg hala,
Testét Dunán küldéc el feyér várta.

Ianos hertzeg az Királyne asszonya,
Vduart be hínara fő fő Wrackal,
Egy másra kepest sirmac nagy iay bőual,
Kegyelmes wroc halalán asszonyal.

Tettzéc mindenné ez lég keferuesbnec,
Asszony elöt Király fi tēdre cset,
Esedez asszonyánac Beatrixnac,
Ne tartaná ötet vdegeninec.

Illy aruayát felleged el ne vesse,
Most iulson esedben Attyám soc kerte,
Mindenkor igen ayánlot kezedbe,
Mindent fogadot felleged nekíe.

Sőt en vgyan édes anyámnac tartlac,
Nem külömb hűséggel holtig bolgállac,
Lég gyamola illy nagy áruafágomnac,
Rontoya se lég en métofágomnac,

Tébnec

Téfnec mellette nagy könyörgést Wrac,
Feyenként iffiat ayánlyác affonnac,
Mindeniknec hűséget fogadgyác,
Ebből vgyan ot hitet is adánac.

Affony Ianos hertzeget meg apolà,
Mint egy fiát igiré vgy tartanà,
Wrac hűségét kösene fogadà,
Országra gondolna magát ayanlà.

Béczbe nagy foc sirás vtán temetéc,
Vres koporsót bent Istuánban viutéc,
Tanáczbán aít régen mert így végefitéc.
Két helyen legyen módgya temetésnec.

Olly bertelen ohajtás minden rendben,
Kegyes győzhetetlen feyedelmeken,
Földi két Czafárnac rettekterőyén,
Ki ki neuet talál mint keseregyén.

Gyűlénece vtán mind Feyér várrà,
Temetésé binte bent Marc napyára,
Telec akkor ez foc drága pompába,
Bár ne tudnóc de láttuoc országunkba.

Az ő dolga énekemben foc volna,
Diczirni elégge ember nem tudgya,
Régi iò feyedelmec másfa vala,
Kiknec öröc hírec Historiákba.

Tettzec az meg retient Magyar nemzetnec,
Hogy kezekben vannac ellenfégeknek,

Meg

Meg indúltac azért nem czac az végec,
Tudgyac minden felől soc ellenfégec.

Hada volt minden felé Királyunknac,
Ha holtát érienéc meg indulnánac,
Az kic Mattyástól az előt tartottac,
Azért kit vállasbanac aßt gondollyác.

It vég legyen Mattyás Király dolgában,
Ezer öt száz hetuen hatban aßt íráim,
Sinte Mattyás Király halála napyán,
Gondolom tudgyátoc végezém Thordán.

PARS VI.

LASLO KIRALY VALLASTASSA

Coronazásza, és hadairól.

WRakat gyűlésbe hiua Rákosra,
Orbán Ersec ki Egri Pilspec vala,
Hamar minden fép hadaual el iutá,
Czac Alföldi Wrac mulattac vala.

Soc kárát vesztét lattác az orságnac,
Ha az vállasráfson ők mulatnánac,
Pesti Templomban tanáciban állanac,
Ennye kößt nem tudgyác kit válasbanac.

Az Királyságot mert sokan keuannyác,
De főképpen öt vagy haton valánac,

Követeket Magyarokhoz boczatác,
Igirettel ayándéckal forgódnac.

Efekben igen forog Király fia,
Ianos Hertzeg mindennél kedues vala,
Atya kerése mind előttec vala,
Istiu ió voltát is mind tudgyác vala.

Választani akarnac Királyfágra,
Ha Királynac törvény magzattya volna,
Wracelőt bizony mind czac ez vala,
Hogy nem törvény házasságából vala.

Ott elő nap tanác czac ebben állà,
Ianos Hertzegen soc iámbor ohaytà,
Hogy Atya efekben nem maradhatnà,
Mert efe termete mind tettzie vala.

Német Frideric követi iutánac,
A rend előt más nap elő allánac,
Frideriknec vagy Maximiliánnac,
Coronát kéuánnyc Czaár fiánac.

Igen dicziric az Maximiliánt,
Vetic Mattyás Királynac fogadáfsát.
Ha nem halgatnà vtánna olly fiát,
Frideriknec adnàc visfva Coronát.

Király halálánac imkzac előtte,
Iosoktól Maximilián meg erte,
Mattyás Király meg halnà ez estendőbe,
Azért az Királyfágot közelele.

Orátora Némeknek ki méné;
Harmadrenden Lengyel követ be méné.
Kasimir Király Magyaroknak izente,
Fiát Albertot vitéznék a' főkbe.

Lengyel Országban már nagy haddal vala,
Albert Hertzeg, Király halála halua,
Azzal Magyaroc határában állà,
Többinék eleit venni akarà.

Ez elö't czac egy néhány nap mult vala,
Mikor gyűles Rákos mezőin vala,
Sokan egyf'er s' mind fel rohántac vala,
Albert lenne Király vüöltic vala.

Oka lön ez olly nagy veszedelemnek,
Albert Magyarokra meg bosszonkodéc,
Mondgya Ország ellen őt meg vetettéc,
Vegre raytoc ki tölté ő nagy mérgét.

Soc követec vrán tanáczb'ba iöue,
Aragoniai Király embere,
Kinec Leánya vala az Királyne,
Beatrix affony felől ír leuélbe.

Inti azon az Magyar Wrakat,
Leanyát halgalsác mint Affonyokat,
Ellene se emelleyenec más Wrat,
Ezzel akarya be czu'ratni magát.

Láslo Czeh Király követi iutánac,
Leg vitébbor az gyűlésben follánac,

Ez vnokája régi Láslo Kiralynac,
Tettzic Magyar Kiralyságra méltónac.

Lón válaſoc mind az Orátoroknac,
Ianos Hertzegnec eſt nyiluan meg mondác,
Királlya nem lehetne az orſág nac,
De máſſa ſe lenne wraſagánac.

Illyen fogadást azért tőnec mellé,
Coronát Várakat czac meg engedne,
Boſna, Tót, Horuát orſág őuc lenne,
Attyától adot iorſágától őſue.

Soc ſóra végre az iſhu ra hayla,
Német kőuetnec rőuid lón válaſa,
Semmi nem kele nagy kéuanſagába,
Az többinec ió reménſégec vala.

Paláſtolác foká végezéſseker,
Mondgyác hogy várnác az Alföldi népet,
Tirkon ſolitác az Czeh kőueteket,
Irnánac Wroknac hamar levelet.

Orſágában nagy ió móddal kéſűllyen,
Indullattya Kiralyságra vgy legyen,
Az ióbbtól kéſedelmé ne legyen,
Sándékokat mert értheti mi legyen.

Sápolódnac az gyűlésben Nemeſec,
Alföldieket váryác meg ſűkűltec,
Azonban intà Péczí Sigmond Piſpec,
Tőb Wrackal kikkel mind ſép ſeregec.

Tábo

Táboroc Pesthöz czac közel meg állá,
Eiyel Budából Király fi indula,
Azoc Attya hiuei mind iól tudgya,
Velle tartanác az dolgot gondollya.

Esmer gyúlénec mind Pesti Templomba,
Wrac az választást már ertic vala,
Igen bõsszonkodnac az tób Wrakra,
Hirec nélkül hogy illy hamar lõt vala.

Rátz Wrac, Tótoc, Horúatoc, Magyaroc,
Kic Alföldről czac ez minap iutattac,
Királynac iò tetét igen forgattyác,
Fia mellől õk el nem alhatnánac.

Ianos Hertzeg vagyon Buda várában,
Tárház, Corona, Várac hatalmaban,
Alföldi Wrac velle egy tanáczbán,
Várból Várást meg vegyéc olly bándékban.

Ottan hir lön ez dologban Wraknac,
Hamar eleit véuéc az dolognac,
Várat Hertzegre Wrakra meg állác,
Már az két fél hogy õsue indulnánac.

Rólla eses népec hamar állánac,
Esmer egyben gyúlénec arra hozác.
Király választásáról tractállyanac,
De semmiben õsue nem alhatánac.

Egy felől Hertzegét bírtattyác vala,
Alföldi Wrac velle tarttyác vala,

Töb Wrackal Láslo válaftasában,
Kinisi Pál, Báthori Istuán vala.

Ketfelben eggyeség ezac így lön végre,
Köucteket küldenénc fel Béczbe,
Sepesi Istuán ot az Király képe,
Kit az vállást minden arra engedne.

Az Sepesi esen iő vitez vala,
Még előb is Czeli Királt iölly a vala,
Nagy esesen Wraknac vállást adà,
Azért Czeli Láslo Királyra mutatà.

Nyarba Fekete had fekséc Moruába,
Ki Mattyás Királynac leg erős hada,
Váradi Ianos Píspec ahoz tartà,
Sepesihöz eggyic köuct ő vala.

Igen okoson Píspec meg gondolà,
Ha az hadat hittel mellé haythatnà,
Wy Királynac lenne ez nagy iauára,
Ellenségétől bátor ne tartanà.

Töllec hitet von őket meg esküte,
Hűségre kötè az Ország mellé,
Száz ezer aranyat ošta közükbe,
Ország bauával nekic est ielenté.

Az kic az Királyságot igen várnac,
Hogy est értéc olly igen bánkodánac,
Nem kiczin buua Beatrix assonnac,
Tárfa akar lenni Maximiliánnac.

Király

Királynac adnác Wrac aſt fogadác,
Férhöz menni ſtandékát mikor latác,
Eſmet Várbol Wrakat tanácza hiuác,
De Király fi pártosi nem alkhatnac.

Coronát, az kinczet Király fi birya,
Véle valo Wrackalez tanácza,
Al földi Királyſágra ra gondolna,
Földen vizen kinczét hadát inditna.

Im azon fél Wrac Budát ra ſállýác,
Mit nem akar véle aſt fogattatnac,
Pécz felé ſép hadai indulánac,
Szekerec hayóc kenczel rakua vannac.

Pártosoknac hamar hire iőt vala,
Orſág tárháza meg puſtitua vala,
Ianos Hertzeg Király lenni akarnà,
Haddal orſágát meg venni akarnà.

Ezen Wrac igen meg buſulánac,
De ſép haddal hamar el indulánac,
Kiníſi, Bathori elöl forgódnac,
Sár vize mellet erőſen hartzolnac.

Király fi népe hamar meg futama,
Annyi nagy ſoc kincz kele mind kapſiba,
Az ſépſégben póroknac is ſoc iutà,
Piſpeckel őmaga Pécze ſálladà.

Vitézec nagy nyereſéggel iaránac,
Többi Király fiól mind el allánac,

Lako helyekben Al földön állánac,
Ómaga foglalà tullyát Drauánac.

Orbán Píspec törökedic ezenbe,
Pártosokat mint őšue békéltetse,
Azért Wraakat ismer őšue gyűré,
Lászlót Magyar Királynac hirdete.

Dorgola bešédde az nagy Wraakat,
Eddig hogy ebben töttec haladéket,
Egyelégre inti mind az oršágot,
Tíštelní akarya minden ez Királt.

Pápa kőuete soc fele kőuettel,
Ot vala tób Királyoc emberéuel,
Fel kiáltánac mindenec zengéssel,
Akaryác vgy legyen lsten hiréuel.

Orátoroc ez vtán el menénec,
Boššonkodnac hátra is fenyegetec,
Király fíual végre meg békéllénec,
Királyért kőuetekeket vgy küldénec.

Táboráual Király már kéšen vala,
Nagy Šombathoz nem igen mešše vala,
Kőuetece nagy Wrac iutottac vala,
Határban Királynac kőšöntec vala.

Váradi Píspec az Orator vala,
Oršág šauát Királynac az meg monda,
Mi okokkal válaštottac Királlya,
Venné Coronát azoknac allana.

Iò keduel mindent Király fel fogadà,
Miben tarczoz az Országot meg hallà,
Erős hitet az Magyaroknac adà,
Gondgyoclon az vtán coronazásra.

Tartayác az Coronát fen Mifegrádba,
Ianos Hertzeg pártosi vannac Várba,
Elöl Király egy hadat ra boczátà,
De Porkoláb hamar Várat meg adà.

De Király azon vtában meg hallà,
Ócze Albért Hertzeg nagy haddal vólna,
Magyar orfag végét igen dulnáya,
Hadaban soc Magyar pártos Wt vólna.

Azért két követet hozzá választà,
Inti Országának hogy ne ártanà,
Szerenczeyét nagy Battyánac se bánná,
Sőt ellenségeire egyyút támadná.

Rólla Battyánac az Hertzeg izene,
Követitől Királynac ást ielente,
Pest mezőn őt tóttéc feyedelemmé,
Az választást könnyen ő nem engedné.

Erre Király alá Budára állà,
De még vtban követeckel mulatà,
Albért Hertzeg nyóltz ezeren meg állà,
Pest mezőin fekszik vala táborba.

De már Király nac nem egy ellensége,
Noha még nincz az Corona feyébe,

Maximilián is tőr az végekre,
Hol Magyar, hól Török támad ellene.

Maximilián czac hamar ki állà,
Bécz országot hátra venni akarya,
Várasokat vívsa bédé nem sokà,
Noha Mattyásnac meg esküttec vala.

Dolgát Láslo Király mind erti vala,
Azért követeket küldé hozzáya,
Melto válaftársát kéri ne bánnya,
Sőt mint Atya fia ezen vigadnà.

Orátoroc iót nem berezheténec,
Azért hamar Királyhoz meg terénec,
Feyér Várrà coronázatra gyűlnec,
Módgyát rendét meg írnom illic ennec.

Czeh, Magyar népnec or vala mind fine.
Louoc Vitczec mindenec öltözec,
Sép seregec vtánna és előtte,
Feyér várrà Király eckeppen méne.

Ennec napya vala sent Máthe napya,
Indullánac Bodog asszony hauába,
Elől Papi rendec processioya,
Coronát Király döt vísic vala.

Túl Corona mellet Király paltzáya,
Más felől à mellet arany almáya,
Sent Keresztet vísic ennec vtánna,
Ez mellet az arany békőtség vala.

Im egy meztelen Tört is ez vtán,
Másc tőre húvelyében czac vtán,
Louás mester vl Királynac fő louán,
Király zabloit visic egy fő louán.

Papockal Wrackal Templomban ere,
Külön egy lép sékben Király le vle,
Az mint Wraknac ostitua vala helye,
Rendel Király vtán ki ki le vle.

Szentelő Píspec à Zabrági vala,
A nagy Óltárhoz mikor állot vólna,
Sékiből Király azonban fel állà,
Két Píspec foga Óltárhoz álatà.

Egyic à Szentelőnec im est mongya,
Annya bent egyház tölled est kéuánnya,
Ez vitéze rendeld fel az Királyságra,
Szentelő ast kérdi ha méltó arra.

Iuoltic mindenec hogy méltó volna,
Píspec az vtán Királt vgy tanittya,
Írás berént mi tísti ast meg mongya,
Minden igazságra iora oktattya.

Válast tővé Király ot mind azokra,
Minden rendnec igazságar fogadgya,
Nagynac kiczinnec törüent solgáltatnà,
Országot ellenségtől órtalmaznà.

Vgy eskűnec mindenec hallottára,
Kezét téuén ot à bent Bibliára,

Szentelő ez vrán Istent imadà,
Királt igazgalsa és óalmazza.

Énekek zengnec ez vrán az Chorbà,
Szentelő le vñe ot egy stallomba,
Király vagyon dötte tərden álua,
Pispekek, Papoc vadnac körül álua.

Nagyon Szentelő előt élet tərdre,
Karyáról váláról kōntōst le erebñé,
Pispec à Szent olayt feyere őté,
Az áldomást befédde is ra veté.

Tōn ez vrán nagy szép könyörgést Pispec,
Wrac Papoc Királt fekében viúéc,
Azonban hogy az Mifet éneklenéc,
Segeslyében Királt fel öltöztetéc.

A Szent István ruháit rea viúéc,
Vgy viúéc Pispekhöz Óltár eleibe,
Pispec Óltártól fegyvert elő viúéc,
Adà Királynac, ez mellet befelle.

Mingyárt Király fel köté oldalára,
Beféd vrán az húuellyből ki rantà,
Véle keménnyen ide s' toua czapkoda,
Meg törle meg húuellyében boczatà.

Tōuéc Coronát az vrán feyébe,
Pispökek Szentelőel egyetembe,
Adác az Király páltzát is kezébe,
Mindenic mellet szép dolgokra inté.

Hogy

Hogy Őltár elől Király fel költ volna,
Kardot le odá Inasánac adà,
Pispec à sèkbe viue kezén fogua,
Meg is tistèt bešelli inti álgya.

Ottan Chorban šep éneket kezdénec,
Nagyon meg vduözle Királt az Pispec,
Mind ketten hozzáoc ot Wrat vönc,
Ezlön vége coronázat rendénec.

Rayta nagy öröme minden rendeknec,
Onnat šent Peter egyházban menénec,
Šerzet helye hošštarban ki kelénec,
Pénzt marockal hannýac valahól mennec.

De hogy már Király vñe ot sèkébe,
Oršág neki ezen eggyüt könyörge,
Régi šabadšagiban törvényébe,
Mint Királyoc hattác tartanà benne.

Arra šep bešèddel az Király šolla,
Oršágnac mindent iò hittel fogadà,
Ištentől czac segíšéget kéuánna,
Mindent int ez mellet hozzá halgatnà.

Tönc nagy örömešt fogadàšt arra,
Kardgyát az vtán Király ot ki rantà,
Négy felé háromšor aual ő vágà,
Iclenti mindentől meg ótalmaznà.

Válaštra az vtán minden rendeket,
Wraknac šoc felé oštra tisteket,

Határban egy néhány ellenségeket,
Érti bandékokat keféléseket.

Akkor Beatrix nem alosít vala,
Kinec hogy el venne Király fogatta,
Király magtalannac annac is tudgya,
Sokan ellent is tartnac az dologba.

Magyar országot féltie el szakadna,
Fog állani védegen Királyfágra,
Mert Királytól magot nem fogathatná,
Ki mindennap Királt vntattya vala.

Még Királt vgyan fenyegeti vala,
Fő házait Maximiliánnac adoa,
Nagyot is tehetne, Király iol tudgya,
Mit tegyen, Wrackal azon tanacza.

Wraknac tanácsban Király-est mongya,
Előb sem ő ackarattya volt volna,
Ez agnénac hogy fogadást tót volna,
Azert most is bauokra kezét fogna.

Nelenne mi országban azon mia,
Sinnel assonnac Király est fogadà,
Ha Wrac akarnác, őt venne hozzá,
De semmi keduet hozzá sem muratà.

Wrac köst soc visssa vonás támada,
Ország minden felől romlani foga,
Sopron Maximiliánnac meg hódla,
Végeket hól viya, hól kezbe vala.

Soc Lengyellel Cását Albért meg állà,
Magyar Balás velle forgódic vala,
Beatrix népet eggyút igen vágà,
Török Alföldön gyakran rabol vala.

Cásán alól Albert Hertzeg dulata,
Tíssa két felét erősen rabollya,
Egret, Váradot fel égeté gyutà,
Kic meg nem hódlánac vágya fogdassa.

Olly igen Wrakat tiltúl fogdassa.
Maximilian Frideriknec fia,
Sép beséd igireti pénze nem drága,
Immár egy néhány Magyar Wr önállà.

Nem sokára Bezprim vára lön kez be,
Mert Pálpeket Király meg nem segíté,
Stékes Feyér vár Bezprimtől nem mebbe,
Kinisi Pált, Báthorit abba küldé,

Siete Maximilián Feyér várà,
Várasba nem soc nép vagyon iól tudgya,
Népet Váras mert mind be nem boczáta,
Wrac többiuel térénc Tarába.

Várást Maximilián meg kimlete,
Hadnac szabad nyereséget igire,
Saguldókra Várasból nép ki vte,
Kemény hariz sokaig tartà két felbe.

Lóni kezdénec hátúl azonközbe,
Por füsttől Váras népe rettene,

Vgyan

Vgyan hátokon faguldo be méne,
Kaput vonác, bennec foc ben reckede.

Igen serénkedic Németec hada,
Heuenyében nagy ostromnac indulla,
Aroc víze Város kőrnýúl nagy vala,
Várat meg hága kaput is ki vágà.

Töröt kapun foc nép hamar be omla,
Vrzan piatzon fertelen vér omla,
Soc fántalan fűpség kele predára,
Várasba Templomokba melly foc vala.

Olly igen nagy kazdagfágot ot nyere,
Német hada, mert mindent meg kerese,
Másod nap Maximilián is be méne,
Magyar nagy Wrac vannac ő velle.

Kanizai Láslo és Sűkel Iacab,
Sűczi Miklósal valánac tőb Wrac,
Király kegyelmét igiri Várasnac,
Azon vagyon mint árthatná Budánac.

Vitézec à foc predán őbue vesítec,
Ez lőn oka Király kéfedelménec,
Kinisi és Báthori fiteénec,
Soc elést, népet Budára ferzénec.

Ezen Magyarocde lásd mint bánkodnac,
Vitézi neueket mint rutitottác,
Németec Magyar nyakára hágtanac,
Kic azelőt czac végekben sem vóltac.

Budá

Budában forgódnac igen építne,
Királlyal Pofomból iöncec foc Czehec,
Érté Maximilian kéfűlésec,
Nagy budulafsát is láttya népéne.

Onnat fel állà Béczebe méne haza,
Meg vöc házakban io falka hadat hagyà,
Király ezenben Budára el iutà,
Akar Óczére menni Calfa alá.

Nagy foc gonof hir öt ezenben ére,
Töröc Nándor feyér várnac mellette,
Ket fő házát Magyaroknac meg vörte,
Feyér vár kiczinnen marat meg tölle,
Iofágit is oda alá el dúlnác,

Kic Maximiliánhoz most haylottac,
Zabrág meg hódlat Maximiliánnac,
Kitől foc Vár Kástély kezében vannac.

Indula mind az által Calfa felé,
Sápollyai nagy haddal iöué mellé,
Albert Hertzeg állà velle czac fsembe,
Serzödéssel nem férheténecc öfue.

De Magyaroc magokat nem tarthatnac,
Igaz oka volna Királynac mongyác,
Végre helyt adà Király foc fiauoknac,
Sereget ferzénec fsembe viuánac.

Érté Albert dolgát rayta veftene,
Gyorfan Királlyal ferzödnie kezde,

Nagy békőtség lőtt vala köztök végre,
Ki ki Caisa alól hazához tere.

Már bekecsége vala az fel földnec,
Feyér várból kin czatáznac Németec,
Neha Buda kapuyára öklclnec,
Tarttya Király estt nem kiczin ségyennec.

Sereggel Kinifit Alföldre küldé,
Pártosokat kergetne és büntetne,
Bathorit Ország hadnagya è mellet,
Feyér vár alá egy hadáual küldé.

Ianos Herrzeget más felé boczátà,
Ki Zabrági Klastromot viya vala,
Segit ségre lép haddal hamar iutà,
Siekcl Iacab, kit Iános meg várt vala.

Az vtan gyűlénec Feyér vár alá,
Egy felől már Báthori meg szállotta,
Más felől Kinifit tábora szállà,
Király véllec negyuen ezer nép sáma.

Váras körül Kastélyokat állatà,
Bathori fen forog abból virattyà,
Bezprimból Királyhoz im köuett iutà,
Házat meg adgya népe astt fogadgya.

Egy néhány ház Feyér várral lőn kezben,
De Török rabol Alfölden ezenben,
Duna két felén Temes várán innen,
Feyér várról Király méne betegen.

Albért Hertzeg hallya nem igen bánnya,
Varáslóknac hísen Király meg halna,
Imit amot esmet dúl kapdos vala,
Hiti ellen nagy fokba cigánkoda.

Sőt czac hamar Király meg könyebüle,
Óczénec, Attyánac ottan izene,
Fiánac Albértnac is ő izenne,
Effele ciganság nélkül lenne.

Sábatzot Töröc azonban meg állá,
Keményét azokra Király válastá,
Törökeken ki semmit nem kaphatá,
Soc nagyob károkra is okot adá.

Iő Magyar orfágnac nem szerenczéye,
Vgyan el enyiféc előbbi ese,
Albért Hertzeg ismet Calsára iőue,
Hartzon Priniekben egy néhány vese.

Béczen fellyül hadát Német le vágta,
Ócze Albért fel földet igen dullya,
Két ezer dézma bort küldet Crackoba,
Kit el nem küldhetet földel itatá,

Igen dullya Maximilián Moruár,
Meg akarya állani nagy Stombatot,
Alföldnec hallya nagy visssa vonasár,
Még ezeknél Király vár nagyobbakat.

Tettzéc Maximiliánhoz küldene,
Ki előb is inté az bekölségte,

De veg nem lehetet vála semmibe,
Illy ok alat meg lón az frigy el végre.

Ha Láslo Király magtalan meg halna,
Az Corona Német ágra maradna,
Mert Mattyás Király vgy fogatta volna,
Mikor Frideric Coronát meg atta.

Ot tób okockal is lón à bekölség,
Láttya Király mibe hosta à fűkség,
Országot inti azokat fel vennéc,
Ne lenne meg is tób veszte földeknek.

Rayta Ország sockà igen háborga,
Mert it Magyar szabadlaga meg romla,
Német nemzet rablágára hódlna,
Végre vgyan ra kelle haylania.

De ezenben Alföldről egy hir iuta,
Törökekben más fél ezert vágot le,
Al földi Bán, meg annyi foglya binte,
Kikben Királynac ayándékon küldte.

Az frigy vtán Király hadát inditá,
Ócze ellen ki fe! földet dul vala,
Két fő Wrat küldet vólt Ispanágba,
Egri Píspec, Szapollyai István vala.

Vala Czeh fegyueres, Magyar ez hadban,
Két had öfue mène nagy bátorsággal,
Tartà hartz mind egéß nap nyugatiglan,
Albért hada meg fárada viulásban.

Ereye keués nincz álla serege,
Magyar álla serege eleire,
Hadánac meg futaméc az iob rése,
De nem ismerie egymást a setétbe.

Tartà hartzot keués magáual fokà,
Eyel à stráfara azzal ackadà,
Magyaroc ielét tutta meg mutatà,
Huszad magáual Eperie fre állada.

Wrac minden néppel mayd ot vesénc,
Soc Algyuc Taraßkoc mind el kelénc,
Sápollyai ra állà Eperiest,
Albért sohonnat semmit nem reménlhet.

Sterzódnie Sápollyaiual kezdé,
Többé soha Magyarokra nem iöne,
Frigyet baratságot meg iökéllene,
Erti Király Öczét eleresztötte.

Töröc hir iutà czac hamar Királynac,
Nagy had aláya Nándor feyér várnac,
Hoffstattyát már fel égettéc Sabatznac,
Benne valóckal mézön hartzolnánac.

Az hartzon öt száz Töröc hullot vala,
Sabatziakban czac ötuen meg hala,
Más Töröc had innen Dunán indulla,
Kinisi Pál hada ra talált vala.

De lám abban maid semmi sem álladà,
Soc el hula, soka foglya ackadà,

Fő Törökeket küldénec Budára,
Kin Magyaroc lőnec hála adásban.

Akkor Király nagy gyűlést hirdet vala,
Azért Törökec aſt mind értic vala,
Gyűlésben két Alföldi W r indula,
Eſt egy falka Töröc meg leſe v tba.

Töröc álnokſágát W rac meg értéc,
Véletlen őket mind az lesben lépéc,
Két ſekér Töröc feyet is kültenec,
Budára, kit az Alföldön ſettenec.

Vala gyűlés Királt mint házasítczác,
Leánt vegyen mindénec aſt keuánnac,
Beatrix nem tudgya ſünet Királynac,
Értekez nec arról ira Attyánac.

Romában más Pápa v le ſekében,
Végre Király ahoz eſc a ſükben,
Ódozatot nyere tölle nagy pénzen,
Leánt véſen ne légyen hűte ellen.

Viue hozzá az Gandalai Annár,
Sülésben meg hala hogy hozzá fiár,
Az vég iſſu másodic Layos Királt,
Ki Orſággal Moháczon véſte magát.

Vége az hatodic réſénec.

HÉTEDIK RÉSE, AZ AL FÖLDI HA-
dakról László Király ideyében, mind
haláláig.

MEg mondom Kinizsi Pál vitézségét,
Az Fekete hadnac főrnagy vitézsét,
Alföldi Wraknac part vitéseket,
Tamadásokért való büntetését.

Sobor Márton Török Czafártól iőve,
Frigyet Czafárral mert nem berezheté,
Nagy hadát kébületét meg befélé,
De nem érti hada melly felé lenne.

Igen félti Király az Feyér várat,
Al földön Sabatzot, Sörént, és láytzát,
Al földi végekbe mindent takartat,
Minden házba küldé iő falka hadát.

Soc Algyut lövő fegyvereket vitézé,
Döggel Török igen halált meg érté,
Azért fándokát sem hadná az, vélé,
Minden szükségét végeknec meg főrze.

Czehekben ezert küldé Feyér várba,
Többit Kinizsi Pál Ispanfagába,
Orfággal is gyülekezie azonba,
Minden rend örömet az Pogánfagra.

Iő keduel igiric magoc mindenec,
Papoc, Barátok is, hogy ha kellettéc,

Vényec

Vényec, Affonyoc kic aſt nem tehetnec,
S'olozmaiockal őket segitenéc.

Az Tíſtartóc, Iſpánoc beſállánac,
Ki ki tiſttekben olly igen vigyáznac,
S'omſéd orſágokban is kéſſen vannac,
Hogy Törökre Királlyal indullyanac.

Töröc Bayazetes Czaſár eſt hallà,
Ki nagy haddal már Sophiánál vala,
Két Baſánac harmincz ezerét adà,
Ömaga meg tere hazába ſállà.

Haddal két felé nagy ſokat rablánac,
Nyóltz ezeren Szerén várát meg ſállác,
Kaniſſai vitézi forgodánac,
Törökeket Szerén alól meg haytác.

Al földén ám ſertelenkedni kezdé,
Fekete had hatalmas buya népe,
Dulàs koborlás orzmaſág elötte,
Minden latorſág kegyetlenſég benne.

Erkölczeke Kinifſi mind iól láttya,
Hadmagyokat igen intette vala,
Népet ne hadnác czintalánkodnia,
Őket S'égedbe ſalità be Nyárra.

Kezdenec panaſſani minden tendec,
Soc iſonyu búnekről Kinifſinec,
Érti minden napczatayat Töröknecc,
Moſt nem akar bút eyteni Czeheknecc.

Tudgya

Tudgya iò vitézségét ő ez népnek,
Ha mi lenne Törökre menne véc,
Soc panaffal meg vntatác kőz népec,
Leuelet íra paranczol Czeheknek.

Had nép azon delám semmit sem ada,
Leuelét el baggatta meg tapoda,
Kin Kinisi olly igen meg busula,
Minden felől népet gyűt alattomba.

Ott hét száz louagot elől iaróba,
Czehekre Kinisi hamar válafta,
Czehec nem tudnac semmit à bándekba,
Az hitre egy falkán indúltac vala.

Rettenetes hartz lőn meg tolytatánac,
Mert mind vgyan késűletlen valánac,
Egy To mellé nagy sűrőn borulánac,
Kinisi népe azomba jutánac.

De hogy az Tò közzül ki nem veheté,
Soc puskálsal ráyoc lőuöldefteté,
Azért az Czeh nagy hertelen ki vité,
Ellenségét vgyan iól hátra veré.

Az Tabortól Czeh had hogy táuoly vólna,
Kinisi meg körülé hátúl foga,
Esmet az Tò mellé ne borulhatna,
Sokat bennec Kinisi ot le vága.

El végre az Wrnac magoc meg adác,
Kinisi mit kéuánnà meg fogadác,

Nagy sirua erről nagy hitet adának,
Kinec Czehec nem sockà állhatának.

Pálcz vtán hamar egy Gutta érè,
Fél hogy neki véget vgyan az érne,
Ackara őket wyonnan eskelse,
Királynac, Bathorinac hűségere.

Ot Kínífi biauára sem állának,
Hamar ez nagy hadból mind el omlának,
Sokot ledersegeket nem hagyhaták,
Azért imit amot mind meg halának.

Soc vđő sem teléc Török indulla,
Magyar határba sokat dula rabla,
Sietlen kénockal rabbokat ront a,
Kit Kínífi meg hallà, meg tromfola.

Sokat benne le vágà fogdosztatà,
Temesvárat hartz vtán kénosztatà,
Malom kerekén sokat forgattatà,
Sokat meg süteté sokat nyuzatà.

Eh Dísznoc alábbá sokat hanyatà,
Kötözue dísnóckalot bagattatà,
Ezzel az kölczönt Kínífi meg adà,
Végbeli Töröket rettentí vala.

Pokol vđő lön kilentzuen háromban,
Gereb Mattyás, Bathor Istuán meg hala,
Czac az elöt Frideric is meg hala,
Al földi Magyaroc vesztenecc vala.

Lőn Rátz oiságnac egy nagy budulása,
Ianos Hertzeg vala fő Kapitánnya,
Nép Ianoshoz fő fogatatlanságba,
Iaytját Törőc vgyan gyakran iargallya.

Az Királyhoz méne tistét le tévé,
'Abba Király Drenczeni Imrehet küldé,
De Rátzoc mind olly engedetlenfégbé,
Kőstec Frangepán Ianos fő mindenbe.

Czac hamar Drenczen egy házat ra állà,
Kit az előt Frangepán foglalt vala,
Frangepán egy bombéd Balsaánac íra,
Magát, iofágát Czašárnac aiánlà.

Errekeri rablani ki indúlna,
Vtából czauarodnéc az vár alá,
Balsa nyoltz ezeren hamar indulla,
Mind Podólig iargalà dula rabla.

Rayta Drenczen olly igen meg bussula,
Hamar Frangepánnal meg békélt vala,
Hadat bórze, Balsa vtát meg állà,
De Pór és fegyuertelen vala hada.

Érté Balsa Drenczeninec izene,
Magyaroknac ez nem vólna ellene,
Hogy ment vólna Német Király földéré,
Békével boczássa arra intene.

Raboc štántalan sokan vannac vélle,
Olly ha Kapitánt igazra is kéré,

De hogy semmi bónac ő nem engede,
Minden hadát Balsa hartzhoz rendele.

Elő ére Török had lép s'er vala,
Drenczeni ő erőlen hadát láttya,
Őt fáz louag többi mind gyalog vala,
Hatod fél ezer czac parastrág vala.

Frangepán, Bernáld olly igen nogattya,
Mert iól láttya Kapitánt hátra czúfna,
Tób Hadnagyoc számára Drenczeni hayla,
Nagy sertelen két had őbue roppona.

Előferig nagy hartz után meg haylâ,
Frangepán hada, őmaga is el futâ,
Vitéz Drenczeni eleibe sagulda,
Futo hadát tartóstratni akarya.

Rólla nem tehere, tere meg hartzra,
Tűstetséggel kezén vesni akara,
Louát által veréc eséc gyalogga,
Kardgya maroc láttya félbe szakada.

Török meg körülé, azomba iuta,
Vitézcek egy őcze vitéz fia,
Kiket az Török ot hamar le vágâ,
Drenczeni eleuenen eséc fogua.

Török vzőben nagy fokát le vágâ,
Őt ezer hetuen hét Magyar meg hala,
Vitéz Frangepán lanos is lön oda,
Kinec őcze Bernáld az ki el futa,

Az Foglyoc orrát Balsa rágdaltata,
Ot fő fő foglyokat elő hozatà,
Azoc kőst vitéz Drenczeni egy vala,
Mint olly vendéget vaczorán vgy tartà.

Le tétetè az vaczorán elötte,
Fiánac, öczénec feyét hogy nézne,
Ennél még nagyobbbal ötet retente,
Soc búban akarna ött életnie.

Lò louakra fő foglyokat kötöfite,
Az Czáfárnac hogy őket alá küldgye,
Egy Töröc bályayát kapà mellette,
Czac hogy meg ölnéc Töröket vágà le.

Azért Balsa Drenczenit le sem vágà,
Mert meg monta hogy meg nyomorgatatnà,
Czáfár eleibe Drenczeni iutà,
Vitéz búuét termetit még seg hagyà.

Im à Czáfár egy szigetbe vitetè,
Soc nemes vitézéc szigetbe vèlle,
Ot mondgyác magát méreggel meg ölte,
Többinec vége soc féle kín ere.

Az nagy veszedelmen igen ohaytnac,
Királyra egy gyűlésben sokan főlnac,
Czendezségért restlégeért dorgallyác,
Oka soknac, Ország afit sem gondolác.

Meg értè Király, Országac izene,
Országac kiczin adóya iarna be,

Czac néppel adóval minden kétféle lenne,
Ország mellett kétféle volna ő mindenre.

Soc veséllőn ez után országunkban,
Két Wt tarttja Coronát Műegrádban,
Bathori András, Seregi Pál István,
Más két Wt nac adóc gyűlésben Budán.

Thamás Egri Pál, másé Nadrispán,
Ebből magát el bizá Nadorispán,
Sombos vára vagy on Somfédvárában,
Ianos Hertzegé, ki akkor nem vala hon.

Ebbe tisztartóval titkony szerződés,
Érti annac ideye hamar el telés,
Tisztartó benne mind úgy czelekedés,
Ha meg szállac könnyen árt meg vehetsés.

Porkoláb más lőn, az első ki méné,
István Wt nac mindent ő meg jelenté,
Dögöt, Ganét hányatot az vizekbe,
Algyúkat földbe ásta ő őve törté.

Hamar Sombos alá István Wt állá,
Király czudállyá neki paranczola,
Királynac István Wt mindent fogadá,
De azomba Várat igen ostromlya.

Azon Király ollyha meg is iyede,
Tőb Wt nac azont ne tenné rettené,
Meg is Nadrispánnac sípen izene,
Híret neuét kéri meg tekintené,

Nem

Nem tön válaſt mind addig az Királynac,
Még nem kezebe lön Vára Sombosnac,
Nagy keüſſyen úgy izene Királynac,
Kiért méltan minden ra haragvánac.

Okot keres Kínáſi minden módon,
Drenczeniért ő mint boſſút álhaſson,
Mindent Alföldön ő batorithaſson,
Mert minden fel minapi nagy romláſon.

Mente Dunán által Zenderő melle,
Farſangba még erős lön Duna iege,
Tíz ezer iò louag vala ſerege,
Három ezért dölni rablani küldé.

Olly nagy kazdagſággal két Kaſtélta hálnac,
Hól egy Bék feleſége gyermeki vannac,
Meg vitéc eggyikét, népet le vágac,
Bék ſiai onnan el ſálladának.

Dulác Várat ſoc ſép marhát nyeréncé,
Onnat máſikat czac könnyen meg viuéc,
Sörnyen dulác Várat Váraſt égetéc,
Ebbe hir lön táborba Kinifinéc.

El aláig iargallyanac aſt hagyà,
Melleyec két ezért iſmet boezátà,
Ótuen mélly földig az mind dula rabla,
Az meg iót népe ſohúl meg nem várà.

Raboc, Barmoc, drága ruhác ſép marhác,
Mindén ſépſég lön kézbe Magyaroknac,

Vigan

Vigan meg tērénc Dunán kelénc,
Kinisíhoz Taborba sieténc.

Alibéc nyóltz ezeren hamar iutà,
Duna parton sīnte ellembe állà,
Immár Táuaš napya iò meleg vala,
Altal nem mehet šakalát šaggattyà.

Nagyon šidalmaz kezeit mardosša,
Boššút nem álhát fogát czikorgattyà,
Magyar had Pogánt az parton boššonttyà,
Onnan vigan vég Temesuárba állà.

Temesuárrà Ianos Hertzeg indula,
Attya huét Kinisít hogy láthassa,
Némettől néhány Kastelt meg vót vala,
Melly Zabrági Píspékšég iošag vala.

Érté Zabrági Ošuald Píspec hogy el ment,
Hamar meg állà meg is vön egy fő helt,
Hertzeg Városira viue nagy népet,
Ianos ášt meg érté rayta meg rettent.

Píspekre Ianos nagy haddal indula,
Vēlle Kinisí Alföldi šép hada,
Soc Wt minden felől šép hadat adà,
Mindent hátra vön égeté dulata.

Ošuald Píspec faluit mind fel gyutà,
Pórokat ártatlan bennele vágà,
Píspec hadát olly igen vze ronta,
Kanisíai Lášlo Bán est meg halla.

Láslo ebes az veszedelmet bánnya,
Az két Wrat ő béköségre hoza,
Nagy erős frigy kötést ő kötöc hagyta,
Mert az dolog nagyra menne iólláttya.

Országot gyűlésre Király hiuata,
Lőczére, hól két Hertzeget vár vala,
Brandeburgi Német Hertzeg sogora,
Óczuel Albérttal Lőczére iuta.

Nagy frigyét bekösésget ot szerénec,
Hogy egymásra többé soha nem tőrnec,
Soc vigafág után haza tērenec,
Wrac Királlyal Erdélbe menénec.

Iól érti Király mind a soc ősbucélt,
Főkeppen Lőrintz Wr neki fart vetet,
Hiuatalra minap gyűlésre nem ment,
Ország ado sedőiben meg öleter.

Király mindent más vődöre halasztta,
Még Erdélben mindent el igazita,
Tőrc egy erős Kastélyát meg állta,
Feyér vár mellett, és ást meg vót vala.

Abból büntelen All földet rabollyta,
Feyér várba keués nép ást meg halla,
Nagy sokan ki állta meg vősi vala,
Ha Kinisi rea nem vigyáz vala.

Nándor Feyér vár alól el állánac,
Szent Demeter tayán sokat rablánac,

Lörintz Wt ioffágát sohúl nem bantryác,
Serzet dolog aít mindenec gondolác.

Onnat Podólig égetnec dulánac,
Senkitől nem félne vigán rabbolnac,
Sáua, Dráua közöt bertelen rontác,
Czac Tél felé ők haza fordulánac.

Serem, Bošna, Tót oršág igen romla,
Mert Allföldi Wrac višša vonásba,
Láslo Király berenczéye így forga,
Mert Erdélt is nagy bertelen találá.

Tíšbe Vaydaságban Drágfi Birtalan,
Király onnat indula Temes várba,
Kiníši šép haddal várya határban,
Noha Gúttá mia nagy nyauallyában.

Rebeg à nyeluc, meg veset à šaua,
Šouát azért nem sokan értic vala,
Allföldi Wrac tölle nem tartnac vala,
Királynac fir, bešet az mint fólhata.

Oktalan dolgát mongya Pogánoknac,
Mennyit égetnec dulnac rablottanac,
Višelnec gondgyát ő nyomorúltinac,
Torlana meg šoc vérét Magyaroknac.

Sokšor torkát vii hogy nem fólhata,
Azzal iclentí halálíg kéš volna,
Igen mutat wyal Tótóc határra,
Kin Királynac könyuc ctedet vala.

Kargyát

Kardgyát az vtán vitez módra ránta,
Had elöt mint fokot vini mutata,
Soka Királt vendégle nagy Wr módra,
De minden boua czac Törökröl vala.

Erre Király mindent neki fogadà,
Es Dunán kele Peter váradyára,
Töröc rabol, Tót és Horuát orßagra,
Hamar Kinifit had elöt válaßta.

Pállal Erdéli Vayda Drághi vala,
Hamar Zenderöig alá iárgala,
Rabot, Barmot hayta, falukat dula,
Zenderö hofßtattyát égeté ronta.

Törökekre sohúlt nem találánac,
Közel ßaz mély földig mind iargalánac,
Mind végig ßántalan predát nem tudgyác,
Öt ökröt egy arany forinton adgyác.

Rólla mondgyác tizen nyóltz pénzen attác,
Egy Aßfont négy leanyáual arúltác,
Illy ferenczeye nem vólt egy Magyarac,
Kinifiucl touáb menni nem akarnac.

Ackor Töröc Czáfár az AEgyptusban,
Sultánnal Tengeren túl vala hadban,
Töröc meg rettent Constantzinapolyban,
Tengeren igen fútnac Afiában.

De Constantzinapolig mennec vala,
Ha iö Kinifí bouán iárnac vala,

Az alkolmatótság nac ez ő dolga,
Mikor magát adgya kel kapni rayta.

Ast gondolác mint Zenderöt meg álllyác,
Vissza tettec még vtokban valánac,
Hogy nyauallya eséc Kinisi Pálnac,
Czac nem néma ot lön hólta iámbornac.

Bánkodéc soc vitez ennec halálán,
Czodálatos es iò vitez voltán,
Két Királyhoz ő nagy hűséges voltán,
Nem lön vtánna Allfölden olly lópán.

Allfölden Wrac egymást igen ronttyác,
Egymás iofágát kobordyác kapdofsác,
S elgy Királlyal nem sokat gondolnac,
Kiert ráyoc nagy haragya Királynac.

Méne Baczà Wrakat mind liuattyá,
Kiknec hűségekben nagy gyanós vala,
Többi köst Lörintz Wrat Király hiya,
Kire régulta bosszonkodic vala.

Coloczai Pispeket meg bémtotta,
Szeremi Pispec Kastélyt foglalta,
Minap Töröket rablani ki hirta,
Pokol felé iofágán el boczátà.

Wrat feyedelmét nem böczüllette,
Paranczolattyánac ő nem engedé,
Tób bosszu, feyét ökörnec neuesite,
Az czendesi Királt eucl meg gerysice.

lò kis Horuát Iános egyyic W̄r vala,
Bácsi, Coloczi Píspec más vala,
Kis Horuát házát meg vötte dulata,
Kit kis Horuát nagy hamar meg vön hátra.

Soc feltében Királyhoz el sem méne,
Lőrincz W̄r Annyáuál Királt kérete,
De hogy keuanfagában semmi kele,
Várit Kastellyit igen erősite.

Ieles fő ház Wylac aſt meg takara,
Futakba élést népet mindent hagyá,
Kit Péczí Píspektől haddal vöt vala,
Onnat hadáuál Raholtzában állá.

Nagy haddal gyűlt Király, Vaydát ſolità,
Had elöt Wylac alá öt válaſtá,
Váras népe egy hartz vián meg hódla,
Várbeli nép nagy ſockà ellent tarta.

Tőretni Drágfi kezde Wylac várat,
Lőrincz W̄r aſt hallya gondola magát,
Nadríspánt kéri barattyát fogorát,
Sűkſégében mutafsa baratságát.

Nem igirhet hadat neki mellette,
De fogadgya Királt meg engedne,
Ottan Királyhoz követeke küldé,
Az mint lehet Lőrincz bűnét mentene.

Vgyan nagy keménnyen izent Királyra,
Orſágnac mert ő volna Nadríspánnya,

Ha bűnes volt törvéntre hitta volna,
Addig Lőrintzre ne támadot volna.

Mondanà gyűlnénec hamar Rákosra,
Ha Lorintzet ot bűnesnec találà,
Ó fő Biro ot feyére állanà,
Addig iofágát ó Felfég ne báncza.

Igen bánnya Király az izenetet,
Tetzéc mint ha Nador ispán fenyeget,
Nagy haraggal meg küldé követekei,
Azomban Wylakra fertelen lötet.

Nagy késő éjvel lön végfő ostroma,
Várat meg adac Király be indula,
Lőrintz Anya gyázba Királyhoz futa,
Fiaért könyörge de nem hasznalà.

Az több Pártosokra Király indúlla,
Kis Horuátnac négy Városiban állà,
Szent Demeter Szaia mellet meg haylà,
Futakot Péczü Píspeknec meg adà.

Dunán túl két Várost Király véteté,
Táta mellet hatalmába kerité,
Iofát Temesvári Ispánt be inté,
És Wyuárra Lőrintzre ötet küldé.

Erdéli Vaydat Somogyfágra küldé,
Hogy Kapus wyuárat neki meg vegye,
Meg is Lőrintzről Nadrispán izene,
Több büntetést Király hadnà törvéntre.

Király

Király Nadtrispánnac czac est izene,
Még magát nem erti addig büntetne,
Ot ál vala Lörintznec egy köüete,
Attól Lörintznec Király est izene.

Sies mond meg én bómál est Lörintznec;
Hogy tréffaba engem neuez ökörnec,
Egy nagy farua nót annac az ökörnec,
De más farua czac most költ meg feyénec.

Tudgya bizonynyal két farual öklelec,
Ellenségemre keménnyen torkölec,
Czac az wy farw az másikhöz érkezzéc,
Ellenségimmel en sembe öklelec.

Rendelé Tót, Horuát orfágnac dolgát,
Ot meg véné soc Pártos Wrac házár,
Kitől mit el vörtec mindent meg adot,
Két orfág ótalmára hagyta egy hadát.

Az előt Iános Herceget válosta,
Hadnac el rendelé földgyát meg adà,
Törökre vigyázna meg paranczola,
Onnét Baranniaba Peczbe állà

Poklól iára Kapus wyuárnál hada,
Drágfi Berthalan Vayda meg állotta,
Taborból méné egy bomséd Kastélba,
Menyegzőbe hittác nagy vigan vala.

Ra vigyáz Porkolab Hóld világ vala,
Népénec binét melleye válosta,

El fel kele táborra ki rohánna,
Tábort meg viué ot sokat le vágà,
Élést, álgyút az mi iót ot talála,
Dombai Daudid ást az Várba hayta,
Egy sombéd városba nagy vásár vala,
Ást meg vte mindent ő be takara.

Capus ala mène Vaida hogy érte,
Az menyegző lakásnac izit érte,
Lőtetni Várást nagy serénnyen kezdé,
Várba por fel gyula mindent fel vete.

Orben meg iyettec magoc meg adác,
Tűz miat mindenece veséce ást lattyác,
Kaput nyitánac az tűzre omlánac,
Tűzet két felbe mint lehet vgy óltyác.

Rahóltzát Király hada meg állotta,
Porkolab meg iyet hamar meg adà,
Német wyuár alat lósa tábora,
Hól háza népéuel Lőrintz Wr vala.

Igen iyet Lőrintz Német wyuárba,
Dolgát baráti futtyác mind azomba,
Végre Király ást engede loc sóra,
Iőne sembe dolgánac okát adnà.

Leg ottan lóhához Vár alá küldé,
Lőrintzet Király eleibe intézze,
Hadát Vár alól addiglan el venne,
Ha nem iőne várát tölle meg venne.

Lőrintz

Lörintznec Ispán mingyárt hitet adà,
Töb pártos Wrac Lörintzel az várba,
Ispán mind azockal Pécze indulla,
Királlyal Lörintz bólla bűnét vallya.

Ennec okát gonos tanácsit mongya,
Kiknec bauán Kirallyát meg vátla,
Seligy feyedelem Lörintzet bánnya,
Meg kegyelmezé törüénre hálafta.

Véget pártosoknac Király it ére,
Pécziöl indula Budára fel mène,
Oda hamar nagy gyűlést hirdetteé,
Pártosokért orfag igen könyörge.

Többi köst az Auráni Prior vala,
Klastromból ez nagy Wraságra iuta,
Istonyu bűneiért ot meg lakola.
De Poki Petert négyen vágtác vala.

Igaz törüenyec lön minden rendeknec,
Törüeny haladékról emlekezzene,
Itilö Mesterre bólnac begényec,
Kiböl iö válaftoc lön mindeneknec.

Nemese az Wakra zugolódnac,
Királt pokol tanáczal ök tartánac,
Mindent csiendeig egy Aranyra rónac,
Könnyű nekic arra hogy nem ök adnac.

Az Király látà nagy támadás lenne,
Mert régen öt házat róttác ennyire.

H Király

Királt emlékeztetie ő hitére,
Azért nekik Király mindent igire.
Menyegzőjét Gyűlésben elő hozac,
Beatrixnac fogatta nem ragadgya,
De magtalan vőös voltát vátallya,
Czehec törvénye el venni sem hadgya.

Pápától erre szabadlaga vala,
Wrackal Nemesec azt ioua hagyà,
Királynac ez után lön házassága,
Viue Anna aßfont ki Laiost hozà,

Az ezer öt száz kettőben itanac,
Iaytztát Törökec hogy egyset meg álllác,
Ot Magyaroc őket olly igen rontac,
Hogy Tokà az végeket ok nem bántac.

Töröknecc soc vgye volt minden felé,
Láslo Király mig Magyaroc kößt éle,
Még virézségét senki nem értette,
Eßes vólt, azért azt minden el hidgye.

Rólla értem, haza Pragába hittác,
Czehec ez mellet magokat ayanlác,
Látnà meg egyset rendet orßágánac,
De az Magyar konyhát monta sírosbnac.

Igen czodálkozot nagy olczoságán,
Magyar orßagnac böczútlen bõü voltán,
Egykor Mattyás Király palotájában,
Mattyás Király képét meg látà Budán.

Azon monda ki vitéz idő pástor volt,
Ki nekem ennyi kővér juhót hagyot,
Mongyác hogy Király Magyaról nem tudot,
Egy Magyar wt magyaról őt így állot.

Markos vala nem Lukácz Mattyás Király,
Láflót bolondnác jelenté ő azzal,
Hon henyélne ki afe költi Wrackal,
Az mit Mattyás Király talált kardgyáual.

Királt lafsu erkölczeyért gyűlöltéc,
Magyar Wrac vgyan sembe meg pöktéc,
Abból rámadánac az part vtfésec,
Ki miat Allföldön foka vesénec.

Vénkorában Kőzuény igen meg bánta,
Tette lakás miat igen nagy vala,
Életében mongyác iámbor volt vólna,
Ezer öt száz tizen nyóltzban meg hala.

VIII. RÉSZ.

LAIOS, IANOS, FERDINANDVS.

Ezer ötfáz tizen négyben íránac,
Változálsa lön Török Czaárfágnac,
Selim ellene tamada Attyánac,
Az előbbi nagy Bajazet Czaáfnac,

H 2

Selim

Selim erti Magyaroc el lágyúltac,
Mattyás hólta vtán czac alig vannak,
Láslo Királlyal keveset gondolnac,
El fordúlt Berenczey Magyaroknac.

Velé ionac nagy keuellyen indulla,
Tótor, Magyarat végekbe raboltatà,
Vég Sabatzot meg viné előb állà,
Magyar orfág it kezde romlania.

Ackor fő Cardinál Thamás Romába,
Olasz, Magyar veszedelmét gondola,
Pápától egy búlczu levelet váltà,
Mindent Török ellen aual támasztà.

Mindent kintől büntől aual meg óda,
Valaki ő földgyán hamar támadna,
Keresztjén hitért Törökre indulna,
Örök életre lenne ha oda halna.

Török Czásár az nagy támadást hallà,
Egyéb hírec grec ot hatráb állà,
Az paraszt had Nemesekre busula,
Törökről fegyuerét Wrára foga.

El bánac szabadságoc meg keresée,
Sántalan segényec erre sietnec,
Ruhayokra mind Keresztet költertec,
Hogy keresztjén hitért est ezelekednec.

Az meg dúlhót népen ió fő nem foga,
Fő fő Nemeseket fokot le vágà,

Egy Magyar vitéz Wrfi fel támadà,
Stapollyai Iános ki Vayda vala.

Tíffüa mellet Keresztesekre állà,
Iob réfét le vágà, kit által hayta,
Sokat bennec fogtatà kénosrta,
Az feyetlen lábot így le álllita.

Wraknac Királynac lön nagy öröme,
Gongya lön Lászlónac az békösögre,
Béczben egy néhány Király s Hertzeg gyüle,
Maximiliannal Király frigyet börze.

Rólla így álllànac Király Leanyát,
Ferdinandnac adnàc házaful Annát,
Király finac adnàc Ferdinand hugát,
Mariát Maximilián vnokayát.

Eft Király hite ellen czelekedéc,
Wrac gyakran vetéc afit ő semere,
Fia Laios még czac futofo félben,
Meg coronázà vltete fekében.

Történec halála László Királynac,
Fiat Laiost hagyà két orfagánac,
Nagy kárt tönec Mesteri iffunac,
Az Királyság tíffére nem tanitac.

Az Wrac tölle keuelet tartánac.
Az tudatlan iffiat lágynac mondac,
Azért esesb, ldesb Kirákt kéuánnac,
Ki Iob gongyát viselne orfagánac.

Rólla gyakran Iános Vaydasól vala,
Azért Tutoroc gyűlést tőrtéc vala,
Vaydához gyanúsoc hittác Budára,
Nem adgyác az mit vélneć hogy kéuánna.

Téuéc Bathori Istuánt Nador ispánna,
Gyermec mellé oktatóc vannac hagyua,
Nem oktattác gondra es vigyázásra,
Király országát hogy veszte ez oka.

Egybe veszteć Wrac egymásra tőrtéc,
Sokan tunyán czac házoknál henyélnec,
Iő vitéz wrfiac keuelsen kőstec,
Sokan az Királyságra vgyekezneć.

Sulimán lőn Czaśár Selimneć fia,
Attyával Tatárral nem fépen iárà,
Igen haragűic hadánac fogadgya,
Rarz és Magyar orşágot neki oűitya.

Czaśarşagát aual erőűitene,
Ebben senki ellene nem teherne,
Gyermec vólna Magyaroc feyedelmec,
Kauaroc mind nagy egyeneűen seűbe.

Valánac aűkor fő wrac orşágban,
Ki Király lőn Erdeli vaydaságban,
Şapollyai Iános Şteűeli Işpán,
Bathori Győrgy báűtya Istuán Nador işpán.

Moldouában Istuán, Radul Hauaşelben,
Kic Magyarhoz halgattac az vűdőben,

Battyáni Ferentz Tót, Horuát, Rátz földén,
Prini Peter lipán vala Allföldén.

Sáua Dráua vize költ Szeremségben,
Tomori Pál Kaloczaí Ersekségben,
Még nemlön Barát híres vitezségben,
De Klastromból iuta az Ersekségben.

Akkor Nándor Feyér várát meg véué,
Suliman Magyarokra nagy rest tőre,
Király Tomorit Szeremségbe küide,
Nagy diczirettel or tistét viséle.

Nagy Wrac költ Király egy hiue vala,
Turzo Elec orságnac tist. tartóya,
Broderich Istuán fő Cancellariusza,
Bor nem issa Ianos Vduar-biráya.

Királynac Czabártól ilyen hir iuta,
Minden felé hofsu frigyét tőr vala,
Földén vizen czac Magyarra indulna,
Magyarokra mert tágas vira volna.

Tul Sáuán Feyér vár, Sabatz kezében,
Salon kémén, Peter váradgya kezben,
Sáuán szabad vira, soe kár Szerembe,
Nehéz vólna már állani ellene.

Ast sánta ha Magyar hozza haythattya,
Budañ, Romában Meczetet rakatna,
Tőcöt hirtét mindenűt vallatatna,
Jerusalemre bandoka azon vólna.

Fútnac minden felől Layos Királyra,
Király Pápánac egy néhánfor írta,
Királyokat mellette fel támaszta,
Királyokat is olly igen forgattya.

Ohaytua kerí mostan meg segítzéc,
Kereft: yénség Paystát ne vesztéc,
Ha most Magyar országba nem tekintec,
Egész Európára tör ellenségeg.

Vala követi Frántzia országba,
Masic Ferdinandhoz Német országba,
Harmad' követ az Portugaliaba,
De semmi nem kele keuanóságába.

Ezen vala Török az ő dolgába,
Persákkal, Tatárral frigyet köt vala.
Ez alatt Tatárt Lengyelre támaszta,
Más nagy hadat Moldouára támaszta.

Az vián Feyer Várat vőtte vala,
Fellyeb megyen Sáúát által hidlata,
Memhet Béket Erdély fele boczátá,
Más hadat Tótra, Horuátra választá.

Tomori sokbor Királynac izene,
Végre koczin ő maga fel siete,
Török nagy hadat sándokát befélle,
Szeremben czac ő nem állhat ellene.

Réuét sáúáq meg állani kellene,
Vizen Török Szeremségbe ne kelne,

Ebben

Ebben semmit mulatni nem kellene,
Bár mindenben őt elől ereftene.

Ebből Király hamar gyűlést tétete,
Szent György napján szigetben est végezé,
Nagy Bodog asföny napra késsen lenne,
Minden rend Tolnára hadául gyűlne.

Leuelet azomba soc felé küldé,
Papát, Kerefttyén Királlyokat kére,
Soc fogadásokra emlékefteté,
Sem pénzt, sem hadat töllec nem kérhete.

Leueli Posta Királt olly gyakran eri,
Hól Vayda, hól Tomori aszt izene,
Előliáro Török Säuát most kéli,
Immár ezac Dräuát ne hadgya el kelni.

Izene Király Allföldi Wraknac,
Drauán alól és az fő Nadrispánnac,
Hamar Szerembe mind fel támadgyanac,
E Sök tayát Töröktől ótalmazzác.

Gongyalón Nadrispánnac ő ki állà,
De az többi à dolgot el mulatà,
Elég nem lón ő fel méne Budára,
Wrac restfégét Királlynac panasztà.

Iuta egy kém ki mindent iól meg tuda,
Királlynac tanáczal az im est adà,
Erdély, Hauaseli Vaydát boczálsa,
Töröket azockal hatúly fogálsa.

Ot többet is monda mind iót beállé,
Király Iános Vaydának azt izene,
Az mi leg job meg gondolna azt tenne,
Ha tetizic, Oláhal egygút késűlne.

Napel teléc lenki meg is nincz Tolnán,
Török hada immár által költ SÁuán,
Soc Várat vót vagyon Peter varadgyán,
Király meg is segitléget vár Budán.

El indulla czac három ezer népe,
Véli Wrac vtánna iönnénec mellé,
Vrból Somlai Báthori Istuánt küldé,
Hamar Vayda minden hadával iöne,

Basi György Vaydától Királyhoz iuta,
Király soc felecsét Vayda meg vnta,
Hól egy főval melleye hinaratya,
Mással hogy Török hadát hátul fogya.

Oláh Vayda Czásárhoz Pártolt volna,
Töröket hátul fogni ki ő volna,
Mindenben kés ő felsége főuára,
De mit válasszon ennyiben nem tudgya.

Nagy gyorsan Györgyet Vaydához boczáta
Sietsen hadával azt paranczollya,
Mindent sietesen iöyen vtánna,
Ki nem iöne Király hitlene volna,

Azomba Peter Varadgya el czusá,
Benne valo vitéz nép mind meg hala,

Török

Török földén vizen megyen Wylakraj,
Magát Pál Barát mint lehet forgattya.

Serenkedic haddal Duna el kele,
Gyakran názadon czatáz Törökekre,
Oly nagy erőt ha mint meg késlelhetne,
Gyakran mezőben vgyekezéc véle.

Alà ére Király Tolnára állà,
Hogy ot Wrac hadat melleye várya,
Szapollyai György Szepesi István iuta,
Más Anibal Pápa hadánal iuta.

Wylac el költ, Török siet ezekre,
Wrakat Király nem veheti erre,
Dráuat őriznéc Török el ne kelne,
Király Zászlóyától nem mennec messze.

Dorgallya nagy haraggal feddi őket,
Ő kési elő vinni az őnnen feyét,
Dobot vrtetè el inditè népét,
Batára állita minden ereyét.

Iőuénec ot minden felől táborban,
Tomorit hiuarà vannac tanáczbán,
Vayda őczét Szapollyait bolità,
Ország előt Fráter Pállal válastà.

Az Király Tábora Mohácsa állà,
Czac azon alól Karafo viz vala,
Tomori és Prini hada ot vala,
Czac öt vagy hat ezer louagez vala,

Tomori Királytól hamar meg tere,
Ő hadát nagy veséllyel bira erre,
Király hadával állana egyyűne,
Vitézec mondgyác előb kel mennie.

Hadnagyoc már alig váryác az hartzot,
Már kezekben tarttyác az diadalmot,
Sokszor Töröckel kéfértetűec hartzot,
Keríc inkább aláb falicza tábort.

Az ellenfég Dráuan el költ meg hozác,
Wrac ertic Királlyal tanáczkoznac,
Vayda tanácsát eűekben forgattyác,
De kéfén ertec az kit meg bánánac.

Egy hada iő Bécz felől Ferdinandnac,
Előtte Frangepán Cristoph az hadnac,
Marczal hatarában Horuát oűbagnac,
Vaydával egyyet izentec Királynac.

Király Budán vagy akar hűn állana,
Ellenfég eleibe ne indú na,
Még nem oűbágereye egyyűt volna,
Vagy immár melleye czac őket varná.

Vayda eű főkeppen izente vala,
Vélle foc és válogatot nép vala,
Kiből győzedelmet Király varhatná,
Ne siertne ő felsége az hartzra.

Tetzic tanác de immár kéűo vala,
Mert az Töröc czac két melly földén vala,

Fő Cancellarius Király boczáta,
Wrakat Hadnagyokat inczen arra.

Iob helyre tábor vagy hatráb faliczác,
Mig meg gyűlnek kic sokan vitan vannak,
Illy kis erővel ha veszte léssz Királynac,
Osszágát meg venni könnyű Czásárnac.

Nem fog semmi jó tanács meg dühöttec,
Mongyác áll Magyarac áll nagy fégyennec,
Török elől el menni kissebsegnec,
Tudgyác bizonynal Töröket meg verne.

Azon tanáczon Tomori Pál vala,
Ki sok Kémtől mindent jobban ért vala,
Három száz ezernec Töröket mongya,
De iob rebe fegyuertelen rosz volna.

Mindenestől hetven ezren ha volna,
Ki Király hadának gondot adhatná,
Nagy álguyoc talám háromszáz volna,
Noha csak száz ezren Király volna.

Siet Tomori hadából iutának,
Hadnagyoc izentec Királynac Wraknac,
Az vitézket már ne halasztának,
Isten velűnc ki rontóya Pogánnac.

Iól tudgyuc bizonynal őket meg ronttyuc,
Népnek számát ereyét mi iól tudgyuc,
Csak nem Isten mongya ne halogassac,
Király Tábora indullyon viánnunc.

Királynac nincs mit tenni el végezé,
Meg v'rköznéc vagy nyerne vagy vesztene,
Frater Pál vakmerő hada est berze,
Azt tudja mint máskor czatára menne.

Pál tanaczán hadnac iob része vala,
Prini Ferentz Váradi Pispóc ot vala,
Ebes tudós iffiu lövendőt monda,
Ki be teléc, az Királynac így állla.

Romába Pápához felleged küldgyen,
Ha el család Cancellarius mennyen,
Húsz ezer Magyar Mátyrót sentellefsen,
Calendariumban nekik helyt kerýen.

Okát Tomori Pál barát ot mongya,
Hólnap ez had hogy el vés ő tanácsa,
Eddig tíz ezer volt Calendariumba,
De ki meg hal húsz ezer czac ez hadba.

Szép seregec érkezénec azomba,
Battyáui Ferentz, Tót orfág bán iuta,
Dráva mellől Szereczén Iános iuta,
Zabrági Pispéc, Erdéli Simon iuta.

Péczi Pispéc More Philep el iuta,
Atzél István, és Turzo Elec hada,
Turzo Besprimi Pispéckel Budába,
Királyne assonnyal Király meg hatta.

Ez mind huszon négy vagy öt ezer vala,
Török tábor Mohác alól meg állla,

Harmad

Harmad napig két félben lön czac czata,
De mindenbet Magyaroc nyeric vala.

Rendeléc már az hadat vitézetre,
Sokan mondgyác Király fél felé lenne,
Egy álo seregben hogy el meherne,
Ha mi lenne vagy más ruhában lenne.

Az had aét keuána sem elöt lenne,
Mert aual ő mindent erősitene,
Ha ot vgyet az Pogán Töróc nyerne,
Egy néhány wr ötet elemelhetne.

Kallai lanost, Razgai Gaspárt valasztác,
Király mellet Töróc Balintal hagyác,
Sereget io hozzán el nyutoztatác,
Törökec hogy őket hátúl ne fognác.

Vtől álla Király álo seregben,
Algyuc czac előtte első seregben,
Király mellet nagy Wrac fegyuerekben,
Körül valasztot vitézec mind rendben.

Az tábor Moháczon czac alól vala,
Föld Várnál ki egy kis halmoczkán vala,
Azon alól Czašar tábora vala,
Halom alatt ianczárí soc álgyúya.

Egybe hányat meg mondóc az Wracban,
Tomori Pal, Šapollyai György Isván,
Battyáui Ferentz, az Tör oršági Bán,
Bánfi lanos, Tali lanos, Atzél István.

Lengyel

Lengyel trépká András, czeh hlic Istuánnal,
Corlatkei Peter Chehel Moruáckal,
More Lásflo, Battyáual Philep pappal,
Töróc Balint, Kalnai Iános, Bakt Pál,
Io Raskai Gáspár, Tárfai Miklófsal,
Greuetzki Lampert, Mailát, Palotzi Antal,
Homonai Ferentz, Szecci Tamáfsal,
Cibak Imreh, iò Báthori Andrásfal.

Bositz, Kadicz, Feyervári Prepostal,
Nitrai, Bosznai Páspéc Esztergamiual,
Zabragiual és az vitéz Vátziual,
Prini Peter, prini Gábor Horuáttal.

Erdődi Peter, Simon Pappal Battyáual,
Drágfi Iános az Király Záfloyáual,
Kic többen ot halánac soc iámbotral,
Érdemlénecc öróc hirt Magyaroknal.

Táborban sokan aszt alittyác vala,
Király ot nincz, Nadrispán aszt meg tuda,
Hagyot rendből Királlyal ki indula,
Tábort meg körülé mindent bístata.

Hellyekre menénec esmet seregben,
Töróc hogy indulna varyác mind rendben,
Czac estue felé tettéc iobra egy völgyben.
Hogy lassan lassan egy kopyás had megyen.

Véléc hogy Király hadát az körülne,
Tomori Raskait oitan ra küldé,

Wrac nem várhattya Pált keréc erre,
Trombitát futatná Dobot v'ietne.

Iesust kiáltatá Dobot v'iete,
Nagy kiáltás ropogás mind két félbe,
Török loc meg hala fút tábor felé,
Bathori András Királyt inté erre.

Vtánnoc álo sereggel indúlna,
Diadalom miénc az Török fútna,
Hól az hartz lón álo sereg el iuta,
Soc Magyar, de töb holt Töröket látá.

Sereg iob felől vißa fútni kezdé,
Soc álgyút puskrát Török mind ki lövé,
Gollyobis az álo seregre ére,
Két had nagyon s'inten kemény v'gyébe.

Azomba Királt nem tudác houa lór,
Eßtergami Píspéc mellette el efer,
Három Wrfi melőle foglya efer,
Török Bálint, Radicz, Kallai el költ.

Kemény hartz czac az álgyúc elöt tartá,
Soc álgyu fústi két hadat el fogra,
Nem latryác soc Magyar egy völgyre tartá,
Sokà meg is álgyúc elöt viu vala.

Tęre völgyből sereg igen hartzola,
Lónös mia Magyar s'ertelen húlla,
Hadrac iob rébe már el futot vala,
Nem álhatá az is ám hátat adá.

Az Török brekasti Kauort kiáltà,
Bizonyot az álgýú mind tób ez ártà,
Török, Magyar az nap mebbe sem haylà,
Veli az futásban czalárdság volna.

De hartz mind is más felóràig tartà,
Veczernekor felé kezdetet vala,
Dunától meg árrat Czele patakya,
Ot holt vizbe Király louon futtában.

Vesse fegény Magyar nemzetnek sine,
Nagyob romlásunc nem vólt mi földünkbe,
Egy nehanyat meg mondóc fő népekben,
Kic házanként el esenec az vgyben.

Vesse Frater Pál, Kalocza Ersec,
Velle Vayda öcze Stápollyai György,
Valkan Láslo az Estergami Ersec,
Prini Ferentz az Váradi fő Píspec.

Vesse More Philep az Péczy Píspec,
Paxi Balás ki vala Györi Píspec,
Czanádi Píspec, és Bosnai Píspec,
Bánfi Sigmond, ot vesse Ország Ferentz.

Vesse Corlatkei Peter, Trepka András,
Horuát Simon, Prini Gábor, Stecz Tamás,
Polotzi Antal, Czetini Frangepán Mattyás,
Soc Czeheckel ot vesse Czeh slíc Istuán.

Vesse Hampo Ferentz, Battyaui Ianos,
Balasi Ferentz, Imreh, Paxi Ianos,

Pogán

Pogán Sigmond, Kalnai István é Iános,
Istvánfi Iánosfal, az Tarnál Iános.

Vesse több fő néppel az Sárkány Ambrus,
Podmanitzki Mihály, Tarzai Miklós,
Orlutzki György Kapitán, Forgács Miklós,
Többel foglya esék az Hertzeg Miklós.

Vesse fő nepec Maylini Birtalan,
Kic az vtán váldozánac nagy summán,
Azoktól ot Czásár mindent meg tuda,
Ibraim Balsaua az mit akara.

Venéc feyét Tomorinac fen tartác,
Tábor körül kopya hegyen hordozác,
Mással ezer foglyot meg nyakazánac,
Gyalog négy ezeren alig balattac.

Vala Szent Iános nyak vágása napya,
Mikor lón Magyaroknac ez romlása,
Eyiel és másod nap Török ki támada,
Mit mielt emberi nyelw nem mondhattya.

Városát Pécznec meg dula égeté,
Balátonig szabadon mind fel ménc,
Mindenütt tablà dula és égeté,
Budát vresen lelé meg égeté.

Visegrádba Parasitoc forúltanac,
Egy néhány Baráttal asit ok meg tartác.
Estergomban czac egy nehánnyan vannak,
Nagy Matéual, Töröknek még sem adác.

Vgyan Györgi Török mind fel iárgala,
Tatát, Feyérvárat, Kamatot meg hagyja,
Czac az Országot rablani akara,
Vértesshez Marotha Török hadiúta.

Vértesserdeiben soc nép gyűlt össze,
Soc szekérrrel magát be kerítötte,
Török meg kezdé hozzá sem férhete,
Algyúkat vonata ráécl végre.

Vértess azzal táborokat meg bontác,
Segény népet ot mind egyic le vágác,
Voltac huszon öt ezeren aszt mongyác,
Felesegec gyermekec ot halánac.

Két felét Dunánac rontác pusztítác,
Dráúáról fogua Györgi sanyargatác,
Két vagy három száz ezer népnec tarttyác,
Kic akkor rabbà estec és meg hóltac.

Iuta egy hir Czásár haza indula,
Natolia mert nagy háborua vólna,
Duna Dráua köst az mit meg vót vala,
Mind vresen hagyà mert siet vala.

Soc fió vagyon tudom Iános Királlyra,
Arulónac az Német part ot mongya,
Dicziri bizonnnyal az ki est itta,
Ki Királlyal ot vólt Mohácsi hadba.

De ha tanaczát meg fogattac vólna,
Isten tudgya talám most jobban vólna,

Az veszedelemkor siegednél vala,
Érti az hartzra nem érkezénéc hada.

Onnat hamar koczikon el indula,
Czac egy keués magáual liet vala,
Lehetne Királlyal bár czac ő maga,
De késén költ aſt ő hamar meg tuda.

Más had Frangepán Cristophal Zabrágnál,
Harmad Czeh had Győrnél és Feyérvárnál,
Czac nem meſſe Czeh és Német két wrtal,
Király mellé lönc vala ſep haddal.

Inaſa Királynac az Cetritz vala,
Czele patakján előtte vſtatà,
Egy iö vďö muluán eſébe iura,
Veli hogy Király ot holt az patakba.

Nagy hamar v'ánna lönc meg találác,
Feyérvárba teſtét ſirua takarác,
Ez lön nagy romlása Magyar orſágnac,
Igy lön halála iſſhu Királlyunknac.

Ottan Magyar Wrac meg haſonlánac,
Kic lánost, kic Ferdinandot válaſtác,
Ferdinandot vgyan meg coronázác,
Budaban ſekiben őtet be hozác.

Nagy hadat támaſtà im lanos Vayda,
Igen buſult Tokaynál ő ki ſallà,
Mondgyác Lášlo Király neki fogatta,
Hogy Kereſeſeket le ſallitotta.

Olly nagy veszedelmbe sokà forgà,
Mert Ferdinand kettőer igen meg haytà,
Sokà Lengyel országban segény iárà,
Végre Czásárhoz follyaméc dolgába.

Nagy kedues lőn Czásárnál Király fiaua,
Országát meg ótalmazna fogadà,
Hogy Moháczon nem vólt igen akara,
Kért Dráuan fellyűl mindent meg ada.

Pártolás két félben lőn bizony oka,
Hogy országunc igen el fogyà romla,
Ianos Királynac Czásár asit meg adà,
Német hogy asit érté igen bolšonla.

Ra gondola Carol Czásár esit látà,
Tőb Feyedelmeckel Öczéuel bólla,
Öczét Ferdinandot ő erre hozà,
Királyuncnak meg békeltette vala.

Östán igen keués ideig éle,
Fiát Czásár ótalma alá viue,
De Ferdinand Magyarokra kéűle,
Minden felé Várakba népet küldé.

Hánnya minden esét nagyon forgattyà,
Barát Kincztarto két felé tzimborala,
Hól túl kis Ianos Király mellet von vala,
Mikor Czásártól nem fenýiti vala.

Ianost más eséuel innét ki binlé,
Annyáual az Országból el ki küldé,

Erdélt

Erdélc s Magyar orfágot meg erefíté,
Coronástól Ferdinandnac meg szerzé.

Busul ezen Török Czár hogy hallá,
Vég házakban Ferdinand háza vólna,
Királynac mit fogatefében iuta,
Nagy hadát Magyar orfágra boczáta.

Euel orfágunc másodszor pusztula,
Czac nem mind vgyan Török kézbe iutá,
Eger vára akkor vrtat meg álla,
Kis Király fiát Czár haza álllita.

Nem adà meg többé neki Orfágot,
De egy végletiben meg tartà lánoft,
Igy veszté Magyaroc az iö Orfágot,
Kinél többat nem tudom ha ki látot.

Török segyuere lön illy hatalmasà,
Isten azzal méltan is oltorozà,
Mert nagy igyenetlenségünket látà,
Socképpen is bününö ötöt bofifonta.

Feyedelmünket azért meg beczülyüé,
Isten elő vigye bintelen kéryüé,
Magyar orfag ferenczeyét érhesüé,
Mint előb sokat bíryon afe hihesüé.

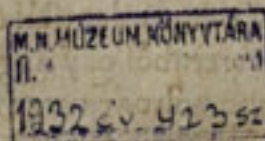
Ne hadgya el mindenestől földünket,
Mellyet Isten kiczinből olly naggya töt,
Mikor Pogánoc vóltunc meg vltetet,
Vgy akarta neuünö mefse teryedet.

Thordán Stanisló b. Mihály más napyán,
Ezt írák ezer öt száz hetuen hatban,
Magyaroc változásit oluastomban,
Igen koplalóc valéc nagy haragban.

FINIS.

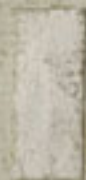
Nyomtatott Colosuárat Heltai Gaspárné
Műhelyébe, 1580. Eftendőben.

Oátobernec, az az Mind Szent hauánac
huszonegyyedie napyán.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK